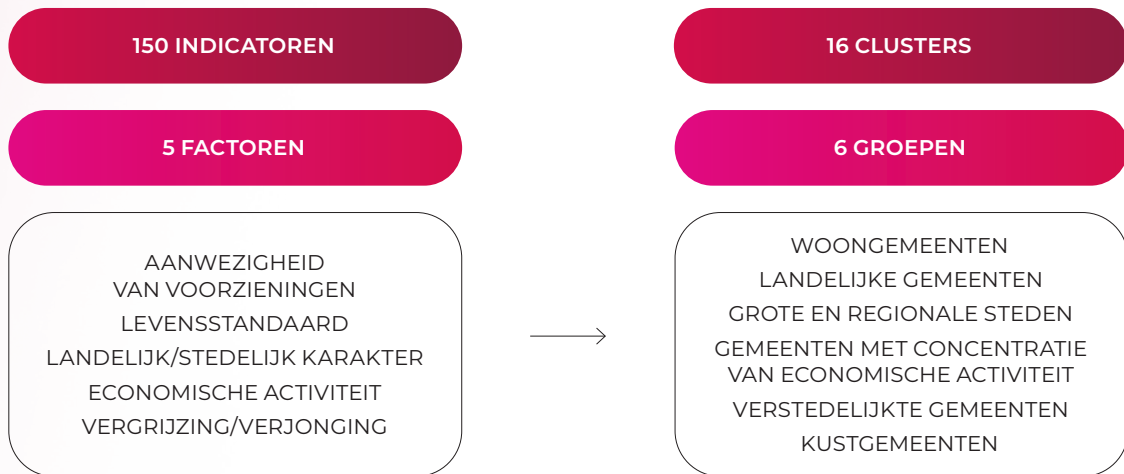

Sociaaleconomische typologie van de gemeenten door Belfius

Om onze analyse van de lokale financiën te verrijken ontwikkelde Belfius een **sociaaleconomische typologie van de gemeenten** voor de drie regio's¹. Die brengt de diversiteit van de gemeenten in kaart per gewest. Het gaat om een statistische oefening.

We groepeerden gemeenten in homogene categorieën op basis van hun sociaaleconomische karakteristieken (inkomen van de bevolking, werkloosheidsgraad, economische activiteit, bestemming van de grond...). Dit levert groepen van gemeenten met een gelijkaardig sociaaleconomisch profiel.

Het doel van de Belfius-typologie is dan ook een bijkomend **referentiekader** te bieden voor een **vergelijking** van de financiële situatie van de gemeenten. Dit kader helpt de verschillen te verklaren tussen de gemeenten in de cijfers van het meerjarenplan, de jaarrekening of de balans.

De sociaaleconomische omstandigheden kunnen per gemeente sterk verschillen en dat heeft zijn gevolgen voor de structuur van de gemeentefinanciën. Zo beïnvloeden het

inkomen van de bevolking en het kadastraal inkomen rechtstreeks de twee belangrijkste fiscale inkomstenbronnen van de gemeenten (aanvullende personenbelasting en opcentiemen op de onroerende voorheffing). De bevolkingsdichtheid en het aantal kilometer wegen bepalen de kosten voor het onderhoud van de gemeentewegen. En het aantal mensen dat een vervangingsinkomen geniet, beïnvloedt de individuele hulpverlening door het OCMW.

Om de gemeentelijke diversiteit statistisch te analyseren is het eerst en vooral belangrijk om **indicatoren** te verzamelen die representatief zijn voor de waarneembare verschillen tussen gemeenten en tegelijkertijd ook voor de sociaaleconomische diversiteit.

Vanuit onze database met meer dan **150** verzamelde **indicatoren** per gemeente, konden we via een verfijnde statistische methode (factoring) **5** relevante **factoren** afleiden. Die synthetiseren 75% van de oorspronkelijke informatie.

¹Nieuwe clusteranalyse van Belfius (maart 2018) 'Sociaaleconomische typologie van de gemeenten 2017' - beschikbaar op belfius.be (Public & Social > Onze expertise)

In de volgende stap leidden we eveneens via statistische verwerking (clustering) een typologie af door de factoren te combineren. Hierbij bieden de eerste drie factoren een solide basis om verschillende types van gemeenten te clusteren. In totaal levert de clusteroefening **16 clusters** op voor Vlaanderen.

De 16 clusters maken deel uit van één van de volgende **6 groepen** van gemeenten:

- Woongemeenten
- Landelijke gemeenten
- Grote en regionale steden
- Gemeenten met concentratie van economische activiteit
- Verstedelijkte gemeenten
- Kustgemeenten

Groep	Cluster
Woongemeenten	V1 Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking
	V2 Gemeenten in de stadsrand met hogere inkomens en toenemend aantal jongeren
	V3 Woongemeenten met hogere inkomens
	V4 Woongemeenten met toenemend aantal jongeren
	V5 Woongemeenten met vergrijzende bevolking
Landelijke gemeenten	V6 Landelijke woongemeenten met hogere inkomens
	V7 Landbouwgemeenten
	V8 Landelijke woongemeenten met eerder vergrijzende bevolking
Gemeenten met economische aantrekkings	V9 Gemeenten in de stadsrand met economische aantrekkings en toenemend aantal jongeren
	V10 Gemeenten met economische aantrekkings en vergrijzende bevolking
	V11 Gemeenten met economische aantrekkings en groter bevolkingsaantal
	V12 Gemeenten en kleine steden met centrumfunctie en economische aantrekkings
Verstedelijkte gemeenten	V13 Goed uitgeruste gemeenten en kleine steden met vergrijzende bevolking
	V14 Goed uitgeruste gemeenten en kleine steden met toenemend aantal jongeren
Grootsteden en centrumsteden	V15 Grootsteden en centrumsteden
Kustgemeenten	V16 Kustgemeenten